

Sygn. akt III AUa 558/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel (spr.)
Sędziowie:	SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2012 r. w Szczecinie

sprawy L. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o emeryturę pomostową

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 8 maja 2012 r. sygn. akt IV U 1344/11

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 558/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. decyzją z dnia 10 listopada 2011 roku odmówił ubezpieczonemu L. Ś. przyznania prawa do emerytury pomostowej.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek z art. 4 do uzyskania prawa do emerytury pomostowej na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych, ponieważ nie legitymuje się pracą w szczególnych warunkach po 31.12.2008 r.

Ubezpieczony L. Ś. zaskarżył powyższą decyzję podnosząc, że spełnia on przesłanki do uzyskania prawa do emerytury pomostowej, wnosząc o zaliczenie okresu dobrowolnego opłacania składek od 1 stycznia 2010 r. do 3 maja 2012 r. do okresu pracy w szczególnych warunkach po 31 grudnia 2008 r.

Wyrokiem z dnia 8 maja 2012 roku Sąd Okręgowy w Koszalinie - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. na skutek dołączonych do odwołania nowych dokumentów wydał kolejną decyzję w dniu 23 grudnia 2011 roku odmawiając ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej na podstawie art.49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych z uwagi na brak, co najmniej 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach do dnia 1 stycznia 2009 r. (po wyłączeniu okresu pełnienia służby wojskowej zawodowej od dnia 15 lipca 1971 r. do dnia 26 sierpnia 1981 roku. Ubezpieczony od tej decyzji nie wniósł odwołania.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. decyzją z dnia 28.10.2011 roku odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS z powodu nieudokumentowania 25 - letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

Sąd ustalił, że L. Ś. wiek emerytalny tj. 60 lat ukończył 9 lipca 2011 roku, udokumentował, co najmniej 25 - letni okres składkowy i nieskładkowy, legitymuje się 15 - letnim okresem pracy w szczególnych warunkach zgodnie z art.4 ww. ustawy. Po 31 grudnia 2008 r. ubezpieczony nie legitymuje się pracą w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W okresie od 1 stycznia 2010r. do 31 maja 2011 roku ubezpieczony opłacał dobrowolnie składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe.

W oparciu o art. 49 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych Sąd ustalił, że ubezpieczony pracował w szczególnych warunkach w okresie od: 05.10.1981r. do 16.06.1988r. - 6 lat 8 miesięcy i 143 dni, 25.03.1989r. do 01.06.1989r. 2 m-ce i 8 dni, 06.08.1989r. do 14.07.1990r. 11 m-cy i 10 dni, 01.02.1991r. 09.07.1991r. 5 m-cy i 9 dni, 24.10.1997r. do 08.06.1998r. 7 m-cy i 16 dni, 01.08.1998r. do 20.09.1998r. 1 m-c 20dni, 01.01.1999r. do 27.01.1999r. 27 dni, 31.01.2000r. do 24.04.2000r. 2 m-ce i 25 dni, 01.04.2001r. do 01.07.2001r. 3 m-ce i 1 dzień, 01.10.2001r. do 31.12.2006 r. po wyłączeniu okresów nieskładkowych: 5 lat, 25 dni (po wyłączeniu okresów nieskładkowych, urlopów bezpłatnych i zwolnień lekarskich na podstawie dołączonych do akt sprawy świadectw pracy. Łączny okres składkowy z tytułu pracy w szczególnych warunkach wynosi 14 lat 8 miesięcy i 4 dni.

Sąd Okręgowy po przytoczeniu treści art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych wskazał, że przedmiot sporu w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej. Sąd rozpoznając przedmiotową sprawę ustalił, że ubezpieczony nie spełnia wszystkich przesłanek do uzyskania prawa do emerytury pomostowej. Ubezpieczony urodził się po dniu 31.12.1948r. legitymuje się 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym, udokumentował okres pracy w szczególnych warunkach przed dniem 1 stycznia 1999r., nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy, lecz nie udowodnił po 31 grudnia 2008r. wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej. Z zaświadczenia wystawionego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 4 lipca 2011 roku dotyczącego potwierdzenia ubezpieczenia jednoznacznie wynika, że w okresie od 1 stycznia 2010 roku do 31 maja 2011 roku ubezpieczony dobrowolnie opłacał składki na ubezpieczenie społeczne emerytalno-rentowe. Dobrowolne opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe nie jest tożsame z określonym w art. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych w charakterze pracownika. Zatem, brak jest podstaw prawnych, by okres dobrowolnego opłacania składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe tj. od 1 stycznia 2010 roku do 31 maja 2011 roku zaliczyć ubezpieczonemu do okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach po dniu 31 grudnia 2008 roku, ponieważ zgodnie z art. 2 pkt 3 cytowanej ustawy wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dotyczy wyłącznie pracowników podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu. Sąd rozpoznając niniejszą sprawę ustalał również warunki do uzyskania prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 49 ww. ustawy.

Sąd Okręgowy, po przytoczeniu treści powyższego przepisu, wskazał, że z analizy przedłożonych przez ubezpieczonego zaświadczeń dotyczących zatrudnienia w szczególnych warunkach i okresów pracy, które Sąd uznał za prace w

szczególnych warunkach po odliczeniu urlopów bezpłatnych i zwolnień lekarskich podanych w zaświadczeniach o zatrudnieniu ubezpieczonego wynika, że nie legitymuje się on, co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 49 ustawy pomostowej. Z wyliczeń Sądu wynika, że okres pracy w szczególnych warunkach ubezpieczonego wynosi 14 lat, 8 miesięcy i 4 dni. Sąd do okresu pracy w szczególnych warunkach na podstawie art. 49 nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu zawodowej służby wojskowej od 15 lipca 1971 r. do dnia 26 sierpnia 1981 r. oraz okresu dobrowolnego opłacania składek, ponieważ zarówno załącznik 1 i 2 wykazu prac w szczególnych warunkach o szczególnym charakterze do ustawy pomostowej nie kwalifikuje tych okresów do prac w szczególnych warunkach lub do prac o szczególnym charakterze. Skoro zawodowa służba wojskowa i okres dobrowolnego opłacania składek nie jest wymieniony w tych załącznikach, to brak jest podstaw prawnych do uwzględnienia służby wojskowej i okresu dobrowolnego opłacania składek pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Zatem ubezpieczony również nie spełnia przesłanek z art. 49 ww. ustawy do uzyskania prawa do emerytury pomostowej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego nie zgodził się ubezpieczony, zaskarżając wyrok w całości oraz wniósł o jego zmianę i przyznanie emerytury pomostowej, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Zaskarżonemu orzeczeniu ubezpieczony zarzucił:

- naruszenie art. 3 ust. 1, ust. 2 i ust. 3 art. 4 art. 13 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych oraz art. 32 ust. 3, pkt. 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że zakwestionował ustalenie, że nie udokumentował okresu pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych wynoszącego co najmniej 15 lat. Ubezpieczony wskazał, że przez cały okres swojej pracy zawodowej pracował w szczególnych warunkach, lub w szczególnym charakterze i przez cały czas w pełnym wymiarze czasu pracy, a przepracował koniecznych według zasad do emerytury pomostowej jak wskazuje w odwołaniu z dnia 2 grudnia 2011 roku 26 lat, 10 miesięcy i 26 dni. Ubezpieczony podniósł, że jest marynarzem i cały jego okres pracy zawodowej to praca na statkach żeglugi morskiej - co do zasady spełniająca warunki pracy w szczególnych warunkach według zasad ustawy o emeryturach pomostowych określona w art. 3 ust. 1 i ust. 2, pkt. 1 b (prace na wodzie) oraz wykazie stanowiącym załącznik nr 1 do tej ustawy pod pozycją 23 (prace na statkach morskich). Zdaniem skarżącego, Sąd pierwszej instancji, nie zaliczając ubezpieczonemu zawodowej służby wojskowej w okresie od 15 lipca 1971 roku do 26 sierpnia 1981 roku na statkach morskich i w szczególnych warunkach, zaliczanych do pracy w szczególnych warunkach do emerytury pomostowej zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych oraz art. 32 ust. 3 pkt. 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, postąpił wbrew warunkom z w/w art. 13 ustawy o emeryturach pomostowych i art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Według ubezpieczonego wykazał on fakt pracy w szczególnych warunkach po 31 grudnia 2008 roku, bowiem pływał, pracował na statkach zgodnie z wyciągiem pływania załączonym do pisma z dnia 18 stycznia 2012 roku wydanym przez Urząd Morski w S. w okresie 16 lipca 2008 roku do 11 października 2011 roku. Była to praca w warunkach szczególnych i opłacane były składki na ubezpieczenie społeczne w ZUS.

Apelujący zarzucił, że Sąd pierwszej instancji nie uwzględnił zawartych w aktach wyjaśnień (...) w S. o zawieraniu z ubezpieczonym umów przez tą Agencję w zakresie kierowania marynarzy do pracy z zobowiązaniem Agencji dopłaty składek ubezpieczenia w ZUS. Ponadto zawarł w apelacji wyliczenie, z którego wynika 15 lat w szczególnych warunkach co potwierdza ZUS w piśmie swoim z pierwszego lutego 2012 roku.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja ubezpieczonego i zarzuty w niej zawarte okazały się bezzasadne.

Ponowna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a także zarzutów podniesionych w apelacji prowadzi zdaniem Sądu Apelacyjnego do wniosku, iż zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego jest prawidłowy. Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne ustalenia Sądu I instancji co do opisanego przezeń stanu faktycznego, jak również podziela ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego. Sąd ten dokonał również trafnej interpretacji przepisów mających zastosowanie w niniejszej sprawie. Powyższe czyni zbytecznym ponowne przytaczanie ustaleń oraz szczegółowych rozważań zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 05 listopada 1998 roku, sygn. I PKN 339/98). Tym samym dalsza argumentacja Sądu Apelacyjnego, funkcjonalnie odnosząca się do zarzutów apelacji, koncentruje się na tych aspektach, które eksponowano w apelacji. Natomiast obszerność i szczegółowość tych wszystkich motywów, których apelacja nie zwalcza oraz tych, które uznaje za własne Sąd Apelacyjny czyni zbędnym ich powtórzenie w toku dalszej argumentacji.

W świetle utrwalonego w judykaturze stanowiska, postępowanie apelacyjne, jakkolwiek jest postępowaniem odwoławczym, stanowi kontynuację postępowania przeprowadzonego przez sąd pierwszej instancji. Z tego też względu w orzecznictwie Sądu Najwyższego na gruncie art. 382 k.p.c. konsekwentnie wyrażany jest pogląd, że sąd apelacyjny ma nie tylko uprawnienie, ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zgromadzonego w sprawie materiału oraz przeprowadzenia jego samodzielnej oceny, przy uwzględnieniu zasad wynikających z art. 233 § 1 k.p.c. Na oczywistość tego obowiązku wskazuje się w szczególności w przypadku, gdy strona wnosząca apelację zarzuciła sądowi pierwszej instancji wadliwość, naruszającą zasady płynące z art. 233 § 1 k.p.c., ocenę dowodów (por. m.in. postanowienie z dnia 17 kwietnia 1998 r., II CKN 704/97, OSNC 1988/12/214; wyrok z dnia 7 maja 2003 r., IV CKN 115/01, niepubl.).

Przystępując do rozważań w przedmiocie zasadności zarzutów podniesionych przez apelującego, tytułem wstępu wskazać należy, że emerytury pomostowe zapowiedziane w art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zostały wprowadzone do systemu ubezpieczeń społecznych przez ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2009 r. i dotyczą ubezpieczonych zatrudnionych w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze (urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r.). Zastąpiły one emerytury w niższym wieku przyznawane na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze. Prawo do tego świadczenia było nabywane z reguły w niższym niż wiek emerytalny wieku pod warunkiem wykazania piętnastoletniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Cechą charakterystyczną emerytur pomostowych jest ich przejściowy charakter, zgodnie bowiem z art. 16 ustawy, prawo do tego świadczenia ustaje nie tylko z dniem śmierci uprawnionego, ale również z dniem poprzedzającym dzień nabycia prawa do emerytury, z dniem osiągnięcia przez uprawnionego wieku 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jeżeli uprawniony nie ma prawa do emerytury ustalonego decyzją organu rentowego (por. szerzej uwagi zawarte w Prawo do emerytury - komentarz do ustaw z orzecznictwem - I. Jędrasik - Jankowska, K. Jankowska - LexisNexis Warszawa 2011, s. 34 i nast.). Z uwag tych płynie wniosek o odrębnym charakterze obu tych świadczeń (emerytur w niższym wieku i emerytur pomostowych), przy czym już w tym miejscu trzeba wskazać, że nie wszyscy uprawnieni do emerytur w niższym wieku z uwagi na pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, nabyliby obecnie prawo do emerytur pomostowych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r. II UK 164/11, LEX nr 1171289).

Stosownie do definicji zawartej w art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, mogące z wiekiem z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, stawiające przed pracownikami - mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej - wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Wykaz tych prac określa załącznik nr 1 do ustawy. W załączniku nr 1 do powoływanej ustawy, pod pozycją 23 wymieniono jako prace w szczególnych warunkach prace na statkach żeglugi morskiej. Z kolei pod pojęciem prac o szczególnym charakterze ustawodawca rozumie, zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy, prace wymagające szczególnej

odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się. Wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy. W orzecznictwie przyjmuje się, że wykaz prac określonych w art. 3 ust. 1 i 3 jest zamknięty i nie podlega uzupełnieniu, co oznacza, że cech pracy "o szczególnym charakterze" lub "w szczególnych warunkach" nie mogą posiadać inne prace, choćby sposób ich wykonywania i ich jakość mogła obniżyć się z wiekiem (por. przykładowo wyrok WSA w Poznaniu z dnia 29 czerwca 2011 r., IV SA/Po 335/11 - LEX nr 863891).

W ust. 7 art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych wskazano jednocześnie, że za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy (a więc przed 1 stycznia 2009 r.) prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do tego świadczenia przysługuje pracownikowi, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. urodził się po 31 grudnia 1948 r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
6. po 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Ustawa o emeryturach pomostowych dopuściła odstępstwa od przesłanki wymienionej w jej art. 4 pkt 6, wskazując w art. 49, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, spełniła warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12, a w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy, jest więc legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 1 stycznia 2009 r. W przypadku kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do "nowego" świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej

ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany.

Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach podkreślał, że przepisy regulujące system zabezpieczenia społecznego ze względu na swoją istotę i konstrukcję podlegają wykładni ścisłej (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 16 sierpnia 2005 r., I UK 378/04, OSNP 2006 nr 13 - 14, poz. 218; 23 października 2006 r., I UK 128/06, OSNP 2007 nr 23 - 24, poz. 359; 29 stycznia 2008 r., I UK 239/07, OSNP 2009 nr 7 - 8, poz. 103; 4 marca 2008 r., II UK 129/07, OSNP 2009 nr 11 - 12, poz. 155; 19 maja 2009 r., III UK 6/09, LEX nr 509028).

Z treści art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, wynika zatem, że nie spełnia przesłanki określonej w art. 49 pkt 3 ustawy ubezpieczony, którego dotychczasowy okres pracy nie jest okresem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. W rozpoznawanej sprawie nie budzi wątpliwości, że ubezpieczony urodził się po 31 grudnia 1948 roku, ukończył 60 lat, nie pozostaje w zatrudnieniu i posiada co najmniej 25 letni okres składkowy i nieskładkowy ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Kwestią sporną pozostaje natomiast kwalifikacja okresu pełnienia przez ubezpieczonego służby wojskowej od dnia 15 lipca 1971 r. do dnia 26 sierpnia 1981 r. oraz okresu dobrowolnego opłacania przez ubezpieczonego składek na społeczne emerytalno-rentowe od 1 stycznia 2010 r. do 31 maja 2011 roku, jako wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych.

Za dalej idący, a zatem wymagający ustosunkowania się doń w pierwszej kolejności, uznać należy zarzut skarżącego odnośnie błędnego – jego zdaniem – ustalenia przez Sąd Okręgowy, że ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, dopiero bowiem stwierdzenie przez Sąd Apelacyjny, że ubezpieczony nie spełnia warunku ustalenia prawa do emerytury pomostowej z art. 4 ust. 6 ustawy o emeryturach pomostowych, zaktualizuje kwestię dotyczącą spełnienia przez ubezpieczonego przesłanek przyznania mu prawa do emerytury pomostowej z art. 49 ustawy pomostowej, w szczególności, zaś kwestię dotyczącą zakwalifikowania okresu pełnienia przez ubezpieczonego służby wojskowej do pracy w szczególnych warunkach.

Rozstrzygając o zasadności tego zarzutu wskazać przede wszystkim należy, że z dokonanych ustaleń wynika, że w okresie od 1 stycznia 2010 roku do 31 maja 2011 roku ubezpieczony dobrowolnie opłacał składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe.

Zgodnie z treścią art. 4 i art. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej, przysługuje pracownikowi, za którego uważa się ubezpieczonego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 8 ust. 1, 2a i ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, podlegającego ubezpieczeniu emerytalnemu z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a także ubezpieczonego, który przed dniem wejścia w życie ustawy z tytułu takiej pracy podlegał ubezpieczeniu społecznemu lub zaopatrzeniu emerytalnemu.

W świetle powołanego przepisu, trafne jest stanowisko Sądu pierwszej instancji, że wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dotyczy wyłącznie pracowników podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

Z przedłożonych przez ubezpieczonego dokumentów - w szczególności z książeczki żeglarskiej, świadectw pracy w szczególnych warunkach oraz zaświadczeń wystawionych przez agencje (...) i R. - wynika, że w okresie samodzielnego uiszczenia składek od 1 stycznia 2010 roku do 31 maja 2011 roku, ubezpieczony nie pozostawał w stosunku pracy.

W odniesieniu do zarzutów ubezpieczonego, że wykazał okres pracy w szczególnych warunkach po 31 grudnia 2008 roku, zgodnie z wyciągiem pływania załączonym do pisma z dnia 18 stycznia 2012r. wydanym przez Urząd Morski w S. w latach 16 lipca 2008 roku do 11 października 2011 roku, gdyż pracował na statkach, wskazać należy, że z

treści pisma Urzędu Morskiego w S. z dnia 2 kwietnia 2012 roku wprost wynika, że L. Ś. nigdy nie był pracownikiem Urzędu Morskiego w S.. W piśmie tym wyjaśniono, że L. Ś. ubiegał się w Urzędzie Morskim o wydanie dokumentów kwalifikacyjnych, niezbędnych do podjęcia pracy na statkach morskich. Z jego akt kwalifikacyjnych wynika, że w latach 2009-2011 przebywał na statku (...). Urząd Morski wskazał, że wyciąg pływania, potwierdza wpisy w ksiąteczce żeglarskiej, jednakże wpisów w ksiąteczce dokonuje kapitan statku lub armator, zaś Urząd Morski jedynie potwierdza wyciąg jedynie za zgodność z zapisami w ksiąteczce żeglarskiej. Ponadto Urząd Morski wskazał, że z rejestrów statków wynika, że statek (...) należy do tureckiego armatora, firmy (...), z siedzibą w I..

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy prawidłowo nie uwzględnił do okresu świadczenia pracy w warunkach szczególnych okresu od 1 stycznia 2010 r. do 31 maja 2011 roku, za który ubezpieczony dobrowolnie opłacał składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, gdyż L. Ś. nie był wówczas pracownikiem.

W konsekwencji ustalenia, że po 31 grudnia 2008 roku ubezpieczony nie legitymuje się pracą w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, należało zbadać, czy ubezpieczony spełnia przesłanki przyznania mu prawa do emerytury pomostowej z art. 49 ustawy pomostowej.

Wbrew zarzutom apelującego, Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy przyjął, że okres pełnienia przez ubezpieczonego zawodowej służby wojskowej od dnia 15 lipca 1971 r. do dnia 26 sierpnia 1981 r. nie podlega zaliczeniu do okresów wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy pomostowej, gdyż zawodowa służba wojskowa nie została wymieniona w wykazie stanowisk pracy wykonywanej w szczególnych warunkach zawartym w załączniku do ustawy pomostowej. Jak już wcześniej wspomniano, w przypadku, gdy osoba ubiegająca się o prawo do emerytury pomostowej, nie kontynuowała pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze po dniu po 1 stycznia 2009 r. to wówczas okresu pełnienia zawodowej służby wojskowej nie można kwalifikować jako pracy w warunkach szczególnych, ponieważ zawodowa służba wojskowa nie jest okresem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Oznacza to, że okres od 1 stycznia 2010 r. do 31 maja 2011 roku nie podlega zaliczeniu do okresów wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze zasadę ścisłej wykładni przepisów prawa ubezpieczeń społecznych, zauważyć należy, że wykładnia językowa art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych jest jednoznaczna i nie daje podstaw do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, nie może być tak kwalifikowany w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturze pomostowej.

W ocenie Sądu Odwoławczego w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy przyjąć należało, że L. Ś. nie wykazał spełnienia przesłanki legitymowania się okresem co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych w dniu wejścia w życie tej ustawy, tj. 1 stycznia 2009 roku. Jak już wcześniej wspomniano prawo do emerytury pomostowej jest przywilejem i spełnienie warunków jego przyznania nie może budzić żadnych wątpliwości.

W świetle powyższych rozważań, skoro ubezpieczony nie wykazał spełnienia przesłanki legitymowania się okresem co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach dla uzyskania prawa do emerytury pomostowej, bezprzedmiotowe było odnoszenie się do zarzutów ubezpieczonego dotyczących legitymowania się przez niego ogólnym stażem zatrudnienia.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Apelacyjny na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonego jako bezzasadną.

SSA Romana Mrotek SSA Zofia Rybicka – Szkibiel SSA Anna Polak